

Datum

2020-05-06

Vår referens

Micaela Aleman

Enhetschef

micaela.aleman@malmo.se

**Yttrande över remiss från Näringsdepartementet om Material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel (DS 2020:6)
MN-2020-2256**

Sammanfattning

I promemorian föreslås ändringar i livsmedelslagen (2006:804) som innebär att den även ska gälla för material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Syftet med förslaget är att effektivt kunna tillämpa Europaparlamentet och Rådets förordning (EG) nr 1935/2004 om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

Utöver dessa ändringar föreslås även en ansvarsfördelning mellan myndigheter när det gäller kontrollen av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Enligt förslaget kommer det operativa kontrollansvaret för sakområdet, material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel, att ligga hos kommunerna när det gäller anläggningar som inte är livsmedelsanläggningar. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

Miljönämnden avstyrker förslaget i sin helhet eftersom det saknas en tydlig konsekvensanalys utifrån aspekter så som riskklassning, sanktioner, avgiftssystem och fördelning av kontrollansvaret mellan myndigheterna. Därtill är tidsfristen för genomförande alltför kort. Miljönämnden ser dock positivt på själva grundfrågan, det vill säga att kontaktmaterial ska omfattas av livsmedelslagstiftningen.

Förslag till beslut

1. Miljönämnden svarar på Näringsdepartementet remiss enligt förvaltningens förslag till yttrande.

2. Miljönämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2020-05-06
- Bilaga 1 Näringsdepartementet promemoria: Material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel (Ds 2020:6).

Beslutsplanering

Miljönämnden, 2020-05-26

Beslutet skickas till
Näringsdepartementet**Ärendet**

Stadskontoret har översänt remiss från Näringsdepartementet till miljönämnden för direkt besvarande till Näringsdepartementet. Svar önskas senast 2020-05-26, men anstånd har begärts och meddelats så att svar ska lämnas direkt efter miljönämndens sammanträde 2020-05-26.

Bakgrund*Material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel*

För att säkerställa att den inre marknaden fungerar effektivt avseende utsläppande av kontaktmaterial på marknaden och för att garantera en hög skyddsnivå för människors hälsa och konsumenternas intressen finns det särskilda regleringar samt krav på kontroller inom EU. Den övergripande lagstiftningen för kontaktmaterial är förordning (EG) nr 1935/2004. Av förordningen följer att den ska tillämpas på material och produkter, inklusive intelligenta och aktiva material och produkter som är avsedda att eller rimligen kan förväntas att komma i kontakt med livsmedel under normala eller förutsägbara användningsförhållanden. Enligt förordningen får dessa kontaktmaterial inte utgöra en risk för människors hälsa, det får inte på ett oacceptabelt sätt förändra ett livsmedels sammansättning eller försämma dess smak eller lukt. Konsumenterna får inte heller vilseledas genom det sätt på vilket kontaktmaterial märks, marknadsförs eller presenteras. Det är företagaren som släpper ut kontaktmaterial på marknaden som är ansvarig för att kraven i förordningen uppfylls. Enligt artikel 24 i förordning (EG) nr 1935/2004 ska medlemsstaterna, i enlighet med EU:s lagstiftning om offentliga livsmedels- och foderkontroller, genomföra offentliga kontroller av förordningens efterlevnad. Eftersom kraven i förordningen omfattar såväl tillverknings- som försäljningsledet gäller att medlemsstaterna bedriver offentlig kontroll av hela leveranskedjan.

Av den nya kontrollförordningen, förordning (EU) 2017/625, artikel 1.2 a) framgår bland annat att den omfattar offentlig kontroll av bestämmelser om tillverkning och användning av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel oavsett om sådana bestämmelser beslutats på unionsnivå eller nationell nivå. Enligt förordningen ska de behöriga myndigheterna utföra riskbaserad offentlig kontroll regelbundet och med lämplig frekvens, för att identifiera eventuella avsiktliga överträdelser av de bestämmelser som förordningen avser.

I Sverige saknas i dag ett heltäckande regelverk som kompletterar EU-bestämmelserna om kontaktmaterial. Bakgrunden till detta är att livsmedelslagens tillämpningsområde i dagsläget inte omfattar kontaktmaterial. Livsmedelslagen kompletterar sådana EU-förordningar som har samma syfte och tillämpningsområde som livsmedelslagen. I och med att förordning (EG) nr 1935/2004 reglerar material och inte livsmedel är tillämpningsområdet inte detsamma som livsmedelslagens, varför livsmedelslagen inte kan användas som lagstöd för att komplettera EU-bestämmelserna om kontaktmaterial.

Förvaltningens förslag till yttrande

Miljönämnden avstyrker förslaget om anpassning av livsmedelslagen till EU-förordning (EG) nr 1935/2004 i sin helhet.

Inom ramen för den ordinarie livsmedelskontrollen genomförs i dag offentlig kontroll vid livsmedelsanläggningar och hos livsmedelsföretag för att verifiera efterlevnaden av EU-förordning om material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Sådana material och produkter som hanteras vid andra anläggningar än livsmedelsanläggningar eller hos andra verksamhetsutövare än livsmedelsföretag kontrolleras i dag inte alls. De ändringar som föreslås i denna promemoria innebär att hela området material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel kommer att omfattas av livsmedelslagens tillämpningsområde. Miljönämnden välkomnar att lagstiftningen anpassas så att en effektiv kontroll kan utföras även inom det här området. Miljönämnden har dock flera synpunkter på det aktuella förslaget.

Miljönämnden invänder mot föreslagen ansvarsfördelning mellan myndigheterna när det gäller kontrollen av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Enligt förslaget kommer det operativa kontrollansvaret för sakområdet, material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel, att ligga hos kommunerna när det gäller anläggningar som inte är livsmedelsanläggningar. Detta innebär att kontrollansvaret för kommunernas del kommer att omfatta tillverkningsföretag, handels- och grossistföretag. Miljönämnden förespråkar istället att fördelningen av kontrollansvar för kontaktmaterial utformas likt den modell som idag tillämpas för livsmedel, där Livsmedelsverket ansvarar för anläggningar med störst risker. Miljönämnden anser att ansvaret för kontroll av tillverkare bör falla på livsmedelsverket. Livsmedelsverket kan förväntas ha tillgång till såväl nödvändig kompetens som utrustning för provtagning och analys av kontaktmaterialens egenskaper, vilket är en typ av utredning som främst bör bli aktuell vid kontroll av tillverkare. Motsvarande kompetens saknas hos miljönämnden och sannolikt även hos de flesta kommuner, vilket medför att kontrollen riskerar att inte bli likvärdig och verkningsfull.

Miljönämnden ser också att det i förslaget saknas tillräcklig utredning om de personella och ekonomiska konsekvenser föreslagna ändringar får för kommunerna. Bland annat saknas utredning av hur kontrollen ska utföras och inom vilka intervall och det går i nuläget inte att bedöma hur många kontrolltimmar det nya området kommer att kräva. Därtill föreslås att efterhandsdebitering ska ske i linje med förslaget som lämnades i Ds 2018:41. Denna ändring har emellertid inte genomförts ännu varför det är osäkert om sådan debitering är möjlig att tillämpa för kontaktmaterial. Området är nytt och för att kunna registrera och klassificera och bedriva kontroll av berörda anläggningar krävs att resurser avsätts. Oavsett om det krävs nyanställningar eller inte så kommer myndigheterna att behöva avsätta resurser till att utbilda kontrollpersonal i området kontaktmaterial och omgärdande lagstiftning. För att kunna registrera verksamheterna krävs därtill uppdateringar i de IT-system/program som kommunerna använder sig av idag. Det kommer att behövas mer tid än vad som anges i förslaget för att ta fram vägledning och bygga upp kunskap samt för att få datasystem och avgiftssystem på plats.

Kommunerna behöver följaktligen vidta många nödvändiga förberedelser såsom rekrytering av personal, kompetensutveckling, anpassning av ärendehanteringssystem samt revidering av taxan för att förslaget ska kunna tillämpas. Det aktuella förslaget tar inte i tillräcklig utsträckning hänsyn till de utmaningar som kommunerna ställs inför. Mot bakgrund de här oklarheterna framstår förslaget som alltför dåligt underbyggt och datum för ikraftträdande som väl optimistiskt.

Sammanfattningsvis konstaterar miljönämnden att förslaget i dess nuvarande utformning inte är tillräckligt väl genomarbetat och avstyrker därför förslaget i dess helhet.

Barnkonventionen

Beaktande av barnkonventionen är inte aktuellt i detta ärende.

Förslaget har utarbetats av Micaela Aleman, Arvid Nordland, enhetschefer.
Samråd har skett med Erik Molander, jurist, Thomas Hägvall, livsmedelsinspektör.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Mathias de Maré
Avdelningschef
Avdelningen för livsmedelskontroll